

ØKOKRIM

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

12 5221-38

Deres referanse:
12/5221 SL EF/kth

Dato:
08.04.2013

HØRING – FORSLAG OM UNNTAK I ADVOKATERS TAUSHETSPLIKT PÅ SKATTE- OG AVGIFTSOMRÅDET

Vi viser til departementets høringsbrev av 8. januar 2013, med forslag til endringer i ligningsloven og merverdiavgiftsloven.

Skatte og avgiftsunndragelse er et betydelig problem nasjonalt og internasjonalt, og ØKOKRIM stiller seg positiv til at det innføres tiltak som kan motvirke dette.

ØKOKRIM mener at de siste årenes presisering av rettstilstanden om advokaters taushetsplikt, særlig avgjørelsen i Rt 2010 s 1638 som departementet har vist til, har nødvendiggjort en bred gjennomgang av lovverket på dette området. Vi er derfor positive til at det nå nedsettes et advokatlovutvalg som blant annet skal vurdere reglene om advokaters taushetsplikt.

Slik rettstilstanden er i dag, gjelder taushetsplikten i utgangspunktet alle sider av et advokat-/klientforhold, uavhengig av formål eller situasjon. Så lenge advokaten har taushetsplikt, er politi og kontrollmyndigheter forhindret fra å innhente dokumentasjon som korrespondanse og kontoinformasjon, både hos advokaten og hos klienten. ØKOKRIM ser at det må finnes regler om taushetsplikt for advokater knyttet til deres virksomhet. Vi reiser imidlertid spørsmål ved om taushetsplikten i dag er unødvendig omfattende. Blant annet innebærer den et vilkårlig skille mellom rådgivning som gis av advokater, og tilsvarende rådgivning som gis av andre yrkesgrupper. Korrespondanse med rådgivere med for eksempel økonomi- eller revisjonsbakgrunn har ikke vern mot innsyn fra offentlige myndigheter, slik som advokatkorrespondanse har. Det er vanskelig å se at et slikt skille mellom for eksempel en skatteadvokat og en annen skatterådgiver kan forsvares. Av disse grunner imøteser vi advokatlovutvalgets utredning.

ØKOKRIM er enig med Finansdepartementet i at det er behov for så snart som mulig å få på plass lovhjemler som sikrer skatte- og avgiftsmyndighetene helt sentrale opplysninger av betydning for skatte- og avgiftsfastsettelsen, som de i dag er avskåret fra som følge av

Postadresse
Postboks 8193 Dep
N-0034 OSLO

Besøksadresse
C.J. Hambros plass 2 B
N-0164 OSLO

Telefon/Telefaks
(+47) 23 29 10 00
(+47) 23 29 10 01

Org.nr.: 874 761 532
post.okokrim@politiet.no
www.okokrim.no

reglene om advokaters taushetsplikt. Et anført mothensyn til dette, jf blant annet Datatilsynets høringsuttalelse av 5. mars d.å. til dette lovforslaget, er at *"det bør gjøres en samlet vurdering og prioritering av hvilke unntak som eventuelt bør og kan etableres uten at det går på bekostning av tillitsforholdet mellom klient og advokat."* Svekkelse av tillitsforholdet mellom advokat og klient er et argument som trekkes frem. Etter ØKOKRIMs oppfatning er dette motargumentet en generell påstand uten at det er underbygget konkret. ØKOKRIM er enig i at det er viktig å opprettholde et tillitsforhold mellom klient og advokat. Vi savner imidlertid konkrete eksempler på hvordan tillitsforholdet vil svekkes gjennom at det gis innsyn i økonomiske transaksjoner som forslaget fra Finansdepartementet legger opp til. ØKOKRIM har erfaring med at enkelte bevisst foretar transaksjoner via advokatkonti for å skjule eierskap eller opphav til pengene, uten at advokaten nødvendigvis er kjent med at nettopp denne skjulingen er formålet med å benytte en klientkonto. Videre mener vi å kunne se at det har skjedd en økning i antall transaksjoner som går gjennom advokaters klientkonti de siste ti årene. Vi har heller ingen grunn til å tro at denne utviklingen ikke vil fortsette i årene som kommer. På denne bakgrunn støtter vi departementets initiativ til en begrenset endring som i ligningsloven og verdiavgiftsloven mens vi venter på advokatlovutvalgets innstilling og den videre behandlingen av denne.

Etter departementets forslag til endring av ligningsloven og merverdiavgiftsloven vil advokater og andre med lovbestemt taushetsplikt nå ha plikt til å gi opplysninger om innestående og bevegelser på deres konto, som er tilhørende skattyter/avgiftssubjektet. Opplysningsplikten gjelder også underbilag og annen dokumentasjon og opplysninger om hvem som er parter i overføringene. Opplysningsplikten gjelder bare etter krav fra skatte- og avgiftsmyndigheten.

Innhenting av kontoopplysninger er et helt grunnleggende virkemiddel ved skatte- og avgiftsfastsettelsen. Etter ØKOKRIMs vurdering vil således departementets forslag være effektivt mot skatte- og avgiftsunndragelse som i dag skjules enten ved transaksjoner gjennom konti tilhørende personer med taushetsplikt eller ved at midler oppbevares på slik konto.

Skal skatte- og avgiftssvik kunne avdekkes, er det nødvendig at innsynsretten i konti også omfatter navn på personer/selskaper involvert i transaksjonen og underbilag til overføringen, slik som foreslått.

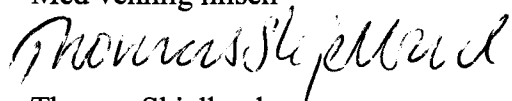
I NOU 2009: 4 Tiltak mot skatteunndragelser ble hensynet bak advokatens taushetsplikt drøftet opp mot hensynene bak opplysningsplikten, se utredningens punkt 9.6.2. Utvalgets flertall mente at hensynet til å fremskaffe opplysninger som grunnlag for riktig fastsettelse av skatter og avgifter i enkelte tilfeller burde ha forrang foran taushetsplikten. Flertallets forslag innebar at taushetsplikten i visse tilfeller ikke skulle være til hinder for å kreve opplysninger om innhold og formål med en transaksjon eller om skatterådgivning, når skatteyteren ellers (altså uten å ha vært i kontakt med en advokat) ville ha

opplysningsplikt om dette. ØKOKRIM støttet dette og flere andre forslag som utvalget fremmet, jf vårt høringsbrev av 11. juni 2009.

Det forslaget Finansdepartementet nå har fremmet, er snevrere enn det som Skatteunndragelsesutvalgets flertall foreslo. ØKOKRIM kan ikke se at departementets forslag innebærer noen vesentlig innskrenkning i fortroligheten i advokat-klient-forholdet. Departementets forslag gjelder utelukkende kontoinformasjon med kontobilag og navn. Korrespondanse eller innhold i informasjon og rådgivning som har gått mellom advokat eller klient vil fortsatt være hemmelig, og den begrensede tilgangen til kontoinformasjon som foreslått åpner heller ikke for innsyn i informasjon om formål med pengedisposisjonen.

En avveining av hensynene bak taushetsplikten opp mot behovet for riktig skatte- og avgiftsfastsettelse tilsier etter ØKOKRIMs oppfatning klart at departementets forslag til lovendring bør kunne innføres.

Med vennlig hilsen

Thomas Skjelbred
assisterende ØKOKRIM-sjef